

Opasraportti

HuTK - Klassinen arkeologia 2007-2009 (2007 - 2009)

KLASSINEN ARKEOLOGIA

Opiskelu oikeus

Klassillisen arkeologian opiskelu oikeus on kaikilla läsnäolevaksi ilmoittautuneilla yliopiston opiskelijoilla.

Opintojen aloittaminen

Lukukausien alussa ilmestyy laitoksen opetusohjelma. Mahdollisesta informaatiotilaisuudesta kerrotaan oppiaineen ilmoitustaululla. Opiskelijoiden tulee ilmoittautua joka vuosi taideaineiden ja antropologian laitoksen toimistossa. Osoitteenmuutoksesta on tehtävä ilmoitus laitokselle tai yliopiston opintotoimistoon.

Opintoneuvonta

Opintoneuvontaa antaa lehtori, puh. 553 3309.

Katsaus oppiaineeseen

Klassillisen arkeologian tutkimuksen ja opetuksen kohteena on antiikin kulttuuri, siis lähinnä muinainen kreikkalainen ja roomalainen kulttuurimaailma. Alan tärkein lähdeaine muodostuu esineellisistä jäänteistä, kuten rakennusjätteistä, saviastioista, rahoista jne. Koska antiikin kulttuuri on kuitenkin suurelta osin historiallista aikaa, tarkastellaan asioita usein myös kirjallisten lähdetietojen valossa.

Antiikin kulttuuri on tunnetusti tärkeä ja mielenkiintoinen vaihe Euroopan ja muiden Välimereen rajautuvien alueiden historiassa. Siihen perehtyminen on myös tarpeellista ymmärtääksemme länsimaiden historiaa kahden viimeisen vuosituhannen ajalta. Suomi ei kuulunut antiikin kulttuuripiiriin, sen ajan yhtyneeseen Eurooppaan. Siitä huolimatta antiikin kulttuuri on monin tavoin vaikuttanut meidänkin maamme historiaan, mikä tunnetaan hyvin puhuttaessa esimerkiksi tieteistä, taiteista ja demokratiasta. Sen sijaan vähemmän tunnettuja ovat useat kansankulttuurin ilmiöt, kuten eräät työkalut tai jopa lapsen kehto, joiden juuret ovat löydettävissä antiikista.

Oulun yliopistossa on useita klassillista arkeologiaa tukevia aineita: antiikin kielet ja kulttuuri -oppiaineen lisäksi esimerkiksi yleinen historia, yleinen arkeologia, taidehistoria ja kulttuuriantropologia. Mikäli opiskelija aikoo suuntautua klassilliseen arkeologiaan tutkimuksellisesti, tarvitsee hän usein taitoa perehtyä eri nykykielillä kirjoitettuihin julkaisuihin.

Klassillinen arkeologia on oppiaineena luonteeltaan yleissivistävä ja sitä voidaan sellaisenaan suositella opiskelijoille, joilla on tarkoitus hakeutua kulttuurielämän eri aloille, mm. museoalalle, sillä Suomenkin museoissa on antiikin kulttuuripiiristä peräisin olevaa esineistöä. Aine on hyödyllinen myös niille historian opiskelijoille, jotka aikovat tehdä opinnäytetyönsä antiikin kulttuuriin liittyvästä aiheesta. Klassillisen arkeologian opintoja voidaan suositella myös niille, jotka aikovat työskennellä Välimeren piiriin suuntautuvalla matkailualalla.

Klassillisen arkeologian perusopinnoissa opiskelijalle annetaan yleiskuva arkeologiasta, antiikintutkimuksesta yleensä sekä klassillisen arkeologian ja antiikin taiteen peruspiirteistä. Aineopinnoissa johdatetaan opiskelijaa klassillisen arkeologian tutkimuksellisiin valmiuksiin, joita voidaan harjoitustöiden lisäksi kehittää vapaavalintaisella aineksella. Tässä vaiheessa opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua myös opintoretkeille ja arkeologisille kaivauksille Välimeren piirissä.

Opiskelu

Tenttijärjestys on vapaa, ellei toisin ilmoiteta. Opiskelijat voivat tenttiä niin suuria kokonaisuuksia kuin haluavat. Luennoista ja kursseista antaa suoritusmerkinnän pääsääntöisesti niiden pitäjä. Kirjatentit suoritetaan klassillisen arkeologian lehtorille.

Huom.: Eräät opintojaksot ovat yhteisiä yleisen historian aineopintojen, antiikin kielet ja kulttuuri -oppiaineen ja yleisen arkeologian kanssa. Samaa asiaa ei kuitenkaan suoriteta sellaisenaan kahta kertaa, vaan tentaattorin kanssa sovitaan korvaava suoritusmuoto tai sisältö.

OPINTOKOKONAISUUDET

Perusopinnot 25 op

- 687400P Johdantokurssit 4 op
 687401P Antiikin kulttuurin yleiskuva 6 op
 687402P Antiikin arkeologia 9 op
 687403P Antiikin topografia ja kulttuurimaantiede 6 op

Aineopinnot 35 op

- 687404A Antiikintutkimuksen tai arkeologian erikoiskurssi 6 op
 687405A Tutkimusmenetelmät 5 op
 687406A Käytännön arkeologia 9 op
 687407A Vapaasti valittavat opinnot 5 op
 687408A Klassillisen arkeologian erikoiskurssi 10 op

Tutkintorakenteisiin kuulumattomat opintokokonaisuudet ja -jaksot

- 687402P: Antiikin arkeologia, 9 op
 687401P: Antiikin kulttuurin yleiskuva, 6 op
 687403P: Antiikin topografia ja kulttuurimaantiede, 6 op
 687404A: Antiikintutkimuksen tai arkeologian erikoiskurssi, 6 op
 687400P: Johdantokurssit, 4 op
 687408A: Klassillisen arkeologian erikoiskurssi, 10 op
 687406A: Käytännön arkeologia, 9 op
 687405A: Tutkimusmenetelmät, 5 op
 687407A: Vapaasti valittavat opinnot, 5 op

Opintojaksoiden kuvaukset

Tutkintorakenteisiin kuulumattomien opintokokonaisuuksien ja -jaksojen kuvaukset

687402P: Antiikin arkeologia, 9 op**Opiskelumuoto:** Perusopinnot**Laji:** Opintojakso**Vastuuyksikkö:** Humanistinen tiedekunta**Arvostelu:** 1 - 5, hyv, hyl**Opettajat:** Eero Jarva**Opintokohteen kielet:** suomi**Voidaan suorittaa useasti:** Kyllä**Laajuus:**

9 op

Osaamistavoitteet:

jakso antaa yleiskuvan antiikin aineellisesta kulttuurista.

Sisältö:

perehtyminen johonkin klassillisen arkeologian julkaisuun ja sitä koskevan referaatin esittäminen seminaarissa

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

johdantokurssit.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

luento tai seminaari seuraavista aiheista 1. Aigeian alueen pronssikauden peruskurssi (1,5 op) 2. Kreikan arkeologian peruskurssi (2 op) 3. Peruskurssi etruskeista tai Italian kulttuureista ennen tasavallan aikaa (1,5 op) 4. Roomalaisen arkeologian peruskurssi (2 op) 5. Referaattiseminaari (2 op)

Arviointiasteikko:

0–5.

687401P: Antiikin kulttuurin yleiskuva, 6 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Eero Jarva

Opintokohteen oppimateriaali:

Zetterberg, Seppo et. al. (toim.), Maailmanhistorian pikkujättiläinen, 1988

Lisätiedot: s. 6 -173, 200-268 tai sopimuksen mukaan

White, K. D. , Greek and Roman technology , 1984

Lisätiedot: s. 9-173 a)Antiikin tekniikka

Greene, Kevin , Archaeology of the Roman economy , 1990

Lisätiedot: tai muuta sopimuksen mukaan

Kaimio, Maarit , Antiikin kirjallisuus ja sen perintö , 1998

C. Lindskog, Kreikkalaisia jumalaistaruja ja satuja;, 1984

M. Kaimio-P. Castren- J. Kaimio (toim.), Antiikin myytit ja uskonnot , 1979

Thesleff, Holger , Antiikin filosofia ja aatemaailma , 1994

M. Kaimio, J. Aronen ja J. Sihvola (toim.), Väkiältä antiikin kulttuurissa , 1998

M-L. Hänninen ja M. Kahlos (toim.), Roomalaista arkea ja juhlaa , 2004

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

6 op

Osaamistavoitteet:

Yleiskuva antiikin historiasta ja eräistä keskeisistä kulttuuripiirteistä

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

johdantokurssit.

Oppimateriaali:

1. Antiikin historia (2 op) Maailmanhistorian pikkujättiläinen 2. Antiikin kulttuurin osa-alueet (4 op) a) Antiikin tekniikka b) Antiikin talous c) Antiikin kirjallisuus d) Antiikin myytit ja uskonnot e) Antiikin filosofia f) Valikoima antiikin kirjallisuuden suomennoksia (noin 250-300 s.) h) Vapaasti valittavasta aihepiiristä teoksia

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

Eero Jarva

687403P: Antiikin topografia ja kulttuurimaantiede, 6 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Eero Jarva

Opintokohteen oppimateriaali:

Owens, E. J. , City in the Greek and Roman world , 1992

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

6 op

Osaamistavoitteet:

jakson tavoite on antaa arkeologinen yleiskuva antiikin kulttuurista ja joidenkin tutkittujen kohteiden topografiasta.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

johdantokurssit.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

1. Topografinen yleiskuva antiikin kulttuurista (2 op) luento ja oheiskirjallisuus 2. Perehtyminen jonkin antiikin kaupungin tai suppeamman alueen topografiaan (4 op) luennoilla, kirjatenttinä tai muu, erikseen sovittavalla suoritustapa.

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

Eero Jarva

687404A: Antiikintutkimuksen tai arkeologian erikoiskurssi, 6 op

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Eero Jarva

Opintokohteen oppimateriaali:

Burnett, Andrew , Coinage in the Roman world , 1987

Lisätiedot:

Carradice, Ian , Coinage in the Greek world , 1988

Opintokohteen kielet: suomi

Voidaan suorittaa useasti: Kyllä

Laajuus:

6 op

Osaamistavoitteet:

jakson tavoitteena on täydentää opiskelijan valmiuksia jollakin antiikintutkimuksen tai arkeologian osa-alueella.

Toteutustavat:

valitaan 6 op seuraavista a) Antiikin numismatiikka 1,5 - 3 op b) Antiikin epigrafiikka 1,5 - 3 op c) Papyrustutkimus 1,5 op d) Antiikin historia 1 - 3 op f) Antiikin talous 2 op g) Antiikin topografia 2 - 3 op

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

perusopinnot.

Oppimateriaali:

a) Antiikin numismatiikka 1,5 - 3 op I. Carradice & M. Price, Coinage in the Greek World Lontoo 1988) ja/tai A. Burnett: Coinage in the Roman world (Lontoo 1987).b) Antiikin epigrafiikka 1,5 - 3 op korvaava kirjallisuus: A.G. Woodhead, The Study of Greek Inscriptions (Cambridge 1959) ja/tai G. Susini, The Roman stonecutter, an introduction to Latin epigraphy (Oxford 1973).c) Papyrustutkimus 1,5 op H. Zilliacus, Papyrustutkimus (Helsinki 1974). f) Antiikin talous 2 op K. Greene, The Archaeology of the Roman Economy (Lontoo 1986) (jos ei suoritettu perusopinnoissa) tai kirjallisuutta sopimuksen mukaan.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

a), b) ja c) luento tai kirjatentti d) kirjatentti (erikseen sovittava kirjallisuus) tai essee f) kirjatentti g) osallistuminen ekskursiolle tai sopimuksen mukaan matkapäiväkirja omatoimisesta matkasta.

Arviointiasteikko:

0–5 tai hyväksytty/hylätty.

Vastuuhenkilö:

Eero Jarva

687400P: Johdantokurssit, 4 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Eero Jarva

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

4 op

Osaamistavoitteet:

kurssien tavoitteena on antaa yleiskuva arkeologiasta tieteenä ja klassillisesta arkeologiasta antiikintutkimuksen osana.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

1. Johdatus arkeologiaan (2 op) suoritustavat: luento tai yleisen arkeologian opiskelijoille kirjatentti 2. Johdatus antiikintutkimukseen (2 op) suoritustavat: luento

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

Eero Jarva

687408A: Klassillisen arkeologian erikoiskurssi, 10 op

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Eero Jarva

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

10 op

Osaamistavoitteet:

Perehdyttää opiskelija omatoimiseen arkeologisen havaintoaineiston analysointiin ja johtopäätösten tekoon kirjallisessa muodossa sekä tieteelliseen keskusteluun seminaarissa.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:

tutkimusmenetelmät, vapaasti valittavat opinnot.

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Suppeaan aineistoon perustuvan kirjallisen tutkielman (n. 10—15 s.) laatiminen, opponenttina toimiminen ja osallistuminen aktiivisesti seminaarityöskentelyyn vähintään 20 tunnin ajan.

Arviointiasteikko:

0–5.

Vastuuhenkilö:

Eero Jarva.

687406A: Käytännön arkeologia, 9 op

Opiskelumuoto: Aineopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Eero Jarva

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

9 op

Osaamistavoitteet:

antaa yleiskuva arkeologian kenttätyöskentelystä ja sitä seuraavasta tutkimuksesta.

Toteutustavat:

a) Kenttätyökurssi; b) Kenttätyöharjoittelu (2 viikkoa) klassillisella maaperällä. c) Jälkityökurssi. d) Raportti kenttäharjoittelusta. Kahden viikon kaivauskokemus kotimaassa suositeltavaa ennen kenttäharjoittelua. Korvaamisesta sovittava erikseen.

Yhteydet muihin opintojaksoihin:
 perusopinnot ja tutkimusmenetelmät
Arviointiasteikko:
 suoritettu.
Vastuuhenkilö:
 Eero Jarva

687405A: Tutkimusmenetelmät, 5 op

Opiskelumuoto: Aineopinnot
Laji: Opintojakso
Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta
Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl
Opettajat: Eero Jarva
Opintokohteen oppimateriaali:
Drewett, Peter L. , Field archaeology an introduction , 2003
Harris, Edward C. , Principles of archaeological stratigraphy , 1989
Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:
 5 op
Osaamistavoitteet:
 Perehtyminen arkeologian tieteenteoriaan ja metodien keskeisimpiin piirteisiin.
Toteutustavat:
 luento (peruskurssi) ja kirjallisuutta
Yhteydet muihin opintojaksoihin:
 perusopinnot.
Arviointiasteikko:
 0–5.
Vastuuhenkilö:
 Eero Jarva.

687407A: Vapaasti valittavat opinnot, 5 op

Opiskelumuoto: Aineopinnot
Laji: Opintojakso
Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta
Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl
Opettajat: Eero Jarva
Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:
 5 op
Osaamistavoitteet:
 jakso pyrkii johdattamaan erikoiskurssin aihepiiriin ja lähestymistapaan.
Sisältö:
 sovitaan erikseen.
Yhteydet muihin opintojaksoihin:
 perusopinnot ja tutkimusmenetelmät.
Suoritustavat ja arviointikriteerit:
 sovitaan erikseen.
Arviointiasteikko:
 0–5 tai hyväksytty/hylätty.
Vastuuhenkilö:
 Eero Jarva.

